

دانشکده بهداشت و تغذیه - گروه اپیدمیولوژی

نام درس: روش تحقیق در علوم بهداشتی
مقطع: کارشناسی ارشد بهداشت محیط
پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد نظری
مدت زمان ارائه درس: ۱ ترم (۳۴ ساعت)

اهداف کلی: هدف کلی از ارائه این درس آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل می باشد.

- (۱) کلیات روش تحقیق - انتخاب موضوع - عنوان نویسی و بیان مسئله
- (۲) تعیین اهداف - سئوالات - فرضیات و متغیرها
- (۳) بررسی متون
- (۴) ابزار گرد آوری اطلاعات
- (۵) جمعیت - نمونه و نمونه گیری
- (۶) روشهای مطالعه توصیفی و غربالگری
- (۷) روشهای مطالعه تحلیلی
- (۸) روشهای پردازش اطلاعات
- (۹) تحلیل و تفسیر اطلاعات
- (۱۰) بودجه نویسی و زمان بندی
- (۱۱) اخلاق در پژوهش و روشهای نوشتن گزارش نهایی

اهداف اختصاصی:

□ کلیات روش تحقیق - انتخاب موضوع - عنوان نویسی - بیان مسئله دانشجویان باید بتوانند:

- تحقیق را تعریف کند و بشناسد .
- منابع یافتن موضوع تحقیقاتی را بشناسد و در عمل اجرا کند .
- طریقه نوشتن عنوان یک طرح تحقیقاتی را بشناسد و بیان کند و با یک مثال عملی عنوان مناسبی را بنویسد .
- چگونگی نوشتن و هدف از نوشتن بیان مسئله را بشناسد و بیان کند و بیان مسئله مناسبی برای عنوان انتخابی خود بنویسد .

□ تعیین اهداف - سئوالات - فرضیات و متغیرها دانشجویان باید بتوانند:

- دلایل نوشتن اهداف را برای طرح پژوهشی خود بیان کند .
- اختلاف مابین هدف کلی - اهداف ویژه - هدف کاربردی و نهایی را تشریح کند .
- ویژگیهای نگارش صحیح اهداف پژوهشی - سئوالات پژوهشی و فرضیات را تشریح نماید .
- انواع متغیرها را از لحاظ ماهیت - نقش متغیرها در مطالعات و تعریف متغیر را تشریح نماید .
- راههای کنترل (حذف) متغیر مخدوش کننده را تشریح نماید .
- اهداف - سئوالات پژوهش - فرضیات و متغیرهای طرح پژوهشی خود را به شکلی مناسب تهیه کند .

□ بررسی متون

دانشجو باید بتواند:

- هدف از انجام بررسی متون را تشریح نماید .
  - تفاوت Excerpta Medica , Index Medicus را تشریح نماید .
  - Mesh و نحوه استفاده از آن را بشناسد.
  - با اصطلاحات موجود در Mesh جهت استفاده از آن آشنایی پیدا کنید .
  - با مراجعه به Mesh بتواند لغات کلیدی مورد نظر خود را شناسایی کند .
  - با روشهای جستجوی الکترونیک از طریق جستجوگرهای اینترنت آشنا شود .
  - طریقه جستجوی مقالات از طریق سایت دانشگاه علوم پزشکی را بشناسد.
- ابزار گرد آوری اطلاعات
- انواع روشهای جمع آوری اطلاعات (اسناد و مدارک موجود - مشاهده - مصاحبه - پرسشنامه - آزمون) را بشناسد و تشریح نماید .

- تفاوت بین روشهای جمع آوری اطلاعات و مورد استفاده و فواید و معایب هر روش را بشناسد و تشریح نماید .
  - در یک مثال عملی بتواند برای متغیرهای خود مناسب ترین روش جمع آوری اطلاعات را شناسایی کند .
  - طریقه ساخت پرسشنامه را بشناسد و تشریح نماید .
  - پرسشنامه مناسبی برای طرح پژوهشی خود تهیه کند .
  - با مفاهیم روایی و پایایی آشنا شود و تشریح نماید.
- جمعیت - نمونه - نمونه گیری

دانشجو باید بتواند :

- با مفاهیم اولیه در نمونه گیری (جمعیت مرجع - جمعیت هدف - جمعیت آزمایشی- چارچوب نمونه گیری) را بشناسد و تشریح نماید .
  - هدف از انجام نمونه گیری در یک طرح تحقیقاتی آشنا شود و تشریح نماید .
  - با انواع روشهای نمونه گیری (احتمالی و غیر احتمالی) آشنا شود .
  - مزایا و معایب هر کدام را بشناسد و تشریح نماید .
  - با انواع روشهای محاسباتی حجم نمونه آشنا شود .
  - روش نمونه گیری مناسب طرح پژوهشی خود را انتخاب کند .
- روشهای مطالعه توصیفی و غربالگری

دانشجو باید بتواند :

- با انواع مطالعات توصیفی (مقطعی - Case-report , Case-series همبستگی و غربالگری) آشنا شود .
- مزایا و معایب انواع مطالعات فوق را بشناسد و بیان کند .
- در یک مثال عملی بتواند نوع مطالعه را مشخص نماید .

□ روشهای مطالعه تحلیلی

دانشجو باید بتواند :

- با انواع مطالعات تحلیلی مشاهده ای (مقطعی - مورد شاهدهی - همگروهی) آشنا شود و مزایا و معایب آنها را بشناسد و بیان کند .
- با نحوه طراحی مطالعات تحلیلی مشاهده ای آشنا شود و بیان کند .
- با انواع مطالعات مداخله ای (تجربی - شبه تجربی - انواع کارآزمایی های بالینی) آشنا شود .
- با نحوه طراحی مطالعات مداخله ای و چگونگی انجام انواع تخصیص تصادفی آشنا شود و بیان کند .
- نوع مطالعه طرح پژوهشی خود را تعیین کند و آنرا طراحی نماید.

□ روشهای پردازش و تحلیل و تفسیر اطلاعات

دانشجو باید بتواند :

- چگونگی تکمیل جدول گانت را بشناسد و تشریح کند .
  - چگونگی تکمیل جداول بودجه رابشناسد و تشریح کند .
  - برای طرح پژوهشی خود جدول گانت و جداول بودجه را تکمیل کند .
- اخلاق در پژوهش و روشهای نوشتن گزارش نهایی

دانشجو باید بتواند :

- با مفهوم اخلاق در پژوهش آشنا شود و تشریح نماید .
- با قانون هلسینگی آشنا شود و تشریح نماید.
- انواع مطالعات پژوهشی را بشناسد و تشریح نماید.
- نحوه نوشتن گزارش نهایی و زمان ارائه گزارش کار را بشناسد و تشریح نماید.

روش آموزش

آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل آموزشی (اورهد و ویدئو پرژکتور) انجام می گیرد .

به منظور افزایش اثر بخشی آموزش و ایجاد انگیزه در دانشجویان در هر جلسه پرسش و پاسخ بصورت شفاهی و برخی جلسات کونیز کتبی گرفته خواهدشد.

شرایط اجراء

- امکانات آموزشی دانشکده
  - ★ کلاس درس
  - وسایل و تسهیلات کمک آموزشی (اورهد، ویدئو پرژکتور)
- آموزش دهنده

اعضاء هیئت علمی گروه آمارزیستی و اپیدمیولوژی

ارزشیابی :

نحوه ارزشیابی :

ارزشیابی به صورت کتبی و شفاهی (ارائه مطالب) می باشد که در سه مرحله مطالب خود را دانشجویان ارائه خواهند داد.

امتحان کتبی در پایان هر دوره به صورت سئوالات چهارگزینه ای و تشریحی برگزار می گردد.

نحوه محاسبه نمره کل

آزمون کتبی ۶۰٪ کل نمره

ارائه مطالب و تحویل پروپوزال ۴۰٪

مقررات

حداقل نمره قبولی ۱۲

تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس حداکثر ۳ جلسه

★ جدول زمانبندی درس روش تحقیق

روش ارزشیابی	امکانات مورد نیاز	نحوه ارائه	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۳	کلیات روش تحقیق و انتخاب موضوع عنوان نویسی و بیان مسئله
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۳	تعیین اهداف- سئوالات و فرضیات و متغیرها
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۴	بررسی متون (الکترونیکی و غیر الکترونیکی)
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۳	ارائه مطلب گروه ها
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۳	ابزار گردآوری اطلاعات
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	جمعیت ، نمونه ، نمونه گیری
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	روشهای مطالعه توصیفی و غربالگری
آزمون کتبی و ارائه مطالب	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	روشهای مطالعه تحلیلی

ارائه مطالب گروهها	۲	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و ارائه مطالب
روشهای پردازش اطلاعات	۲	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و ارائه مطالب
روشهای تحلیل اطلاعات	۲	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و ارائه مطالب
اخلاق در پژوهش و روشهای نوشتن گزارش نهایی	۲	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و ارائه مطالب
بودجه نویسی و زمان بندی	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و ارائه مطالب
ارائه نهایی پروپوزال	۳	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و ارائه مطالب